

CAPITALISME ABONANT POPULISME
Germà Bel
(Publicat a *La Vanguardia*, 21 d'Octubre de 2014)

La Comissió Europea ha ordenat al govern espanyol que recuperi els ajuts fiscals atorgats a grans empreses mitjançant un règim fiscal aprovat pel govern de Rajoy tres mesos després d'arribar al govern, i aplicat amb caràcter retroactiu. Aquests ajuts fiscals a aplicar durant 25 anys tenen una dimensió potencial enorme, en l'ordre de milers de milions. El seu objectiu era reduir la factura fiscal de grans multinacionals espanyoles, sobretot de sectors de serveis públics i financers, en el que el ministre Montoro ha qualificat com una ajuda a aquestes empreses perquè sortissin de la crisi. És lloable la preocupació del ministre per ajudar les empreses a sortir de la crisi, encara que com l'estat dels comptes públics espanyols no arriba per ajudar a tots per igual, es beneficia a les més grans, que són poques. És clar que alguns mal pensats poden creure que la concentració d'ajudes en les empreses més grans de serveis regulats i financers es deuen al fet que són les que tenen millor accés i més influència sobre el poder polític.

La política espanyola té una circumstància tradicional amb els grans negocis, que s'expressa per la varietat de vies per les quals es transfereixen recursos públics i sobre-costos d'usuaris a les grans empreses de sectors regulats, financers i de la construcció. No només amb ajudes i regulacions fiscals que fan que el tipus impositiu efectiu de les grans empreses a Espanya sigui molt inferior al de les petites i mitjanes empreses. També pel generós ús de la Responsabilitat Patrimonial de l'Administració, que protegeix de riscos a empreses que inverteixen en sectors regulats per l'Estat.

Aquest és l'artefacte que s'ha aplicat per compensar amb 1.350 milions € a ACS després de la seva renúncia al magatzem Castor (concessionat per govern de Rodríguez Zapatero), que pagarem els consumidors de gas natural en còmodes terminis, amb recàrrecs en la factura durant 30 anys. I és el que plana sobre el rescat de moltes concessions d'autopistes atorgades per govern d'Aznar, que es troba en curs judicial, amb la pretensió que no exigeixi l'aplicació de recursos dels contribuents o d'usuaris d'altres autopistes de peatge. Pretensió vana, com el futur s'encarregarà de mostrar.

Tot això succeeix al mateix temps que companyies implicades distribueixen dividendes que ja superen els dels anys previs a l'arribada de la crisi, o que en sectors com l'elèctric s'anuncien dividendes de dimensions exuberants finançats amb deute, el cost financer del qual permet preveure discussions futures sobre l'escassa rendibilitat dels seus actius.

El panorama és francament deplorable, especialment en un context en què tantes famílies i petites empreses afronten grans dificultats per navegar aquesta crisi econòmica, que ens acompanyarà encara durant temps i que ha provocat ja nombrosos naufragis humans i empresarials. Advertia Adam Smith a *La Riquesa de les Nacions* que la concentració de poder econòmic perverteix el mercat i danya el benestar social. Per això, resta legitimitat al capitalisme i abona el terreny al populisme. Així estem.